

УДК 619:616.993.1/995.1:615.283/284.038:636.2

М.В. ТЕМНИЙ, канд. вет. наук, ст. наук. співробітник

Н.В. СУМАКОВА, мол. наук. співробітник

Національний науковий центр «ІЕКВМ», Харків

В.В. ВЕЛИЧКО, начальник Харківської районної державної лікарні вет. медицини

В.О. САФРОНОВ, завідувач Бабаївського пункту вет. медицини Харківського р-ну Харківської обл.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТУ ВОРМКОКЦИД ЗА АСОЦІЙОВАНИХ ІНВАЗІЙ ЖУЙНИХ

Встановлено, що застосування вормкокиду в дозі 5 мг ДР/кг м. т. за 6-денного курсу лікування молодняку ВРХ на 15-ту добу дає 100 % звільнення тварин від стронгілят травного каналу, трихурисів і дикроцелій. Екстенсивність (ЕЕ) щодо еймерій становила 80 %, інтенсивність (ІЕ) – 91,6 %. У кіз за 3-денного курсу лікування у дозі 10 мг ДР ефективність вормкокиду проти кишкових нематод, цистокаул і фасціол на 15-ту добу була 100 %. ЕЕ проти еймерій дорівнювала 80 %, ІЕ – 92,3 %. На 45-ту добу всі дослідні тварини були вільні від збудників інвазій. Економічна ефективність від застосування вормкокиду становила 1,53 грн. на 1 грн. затрат.

Останнім часом за спонтанного зараження жуйних тварин часто реєструють асоційовану гельмінтозно-еймеріозну інвазію [3, 10, 11]. Асоційовані інвазії мають перебіг у субклінічній формі без виражених симптомів, характерних для будь-якого конкретно взятого захворювання. Вони завдають значних збитків тваринництву, які виражаються в недоотриманні продуктивності й фінансових затратах на проведення лікувальних і профілактичних заходів [4, 9]. Для успішної боротьби з мікст-інвазіями жуйних тварин необхідні знання щодо видового складу збудників, особливостей їх епізоотології, конкретних природно-кліматичних і господарчих умов, а також правильний підбір лікарських препаратів [1, 2]. На наш погляд, за умови утримання жуйних тварин в індивідуальних підсобних господарствах громадян ці питання потребують подальшого вивчення.

Мета роботи – визначити терапевтичну ефективність вормкокиду – комплексного препарату антигельмінтно-еймеріоцидної дії (ННЦ «ІЕКВМ») за асоційованих інвазій жуйних тварин в індивідуальних підсобних господарствах.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Для встановлення ефективності препарату вормкокид в умовах присадибних господарств Харківського району провели два досліді. Зараженість молодняку ВРХ і кіз, які випасаються на прив'язі в долині річки Уди, на низинних луках та інших обмежених сухих і непридатних для рільництва ділянках, визначали, використовуючи методи, викладені в рекомендаціях [6, 7]. Копроскопічні дослідження провели на базі лабораторії паразитології, арахноентомології та іхтіопатології ННЦ «ІЕКВМ».

Під час першого досліді сформували чотири групи по 5 тварин із 20 теличок і бичків 9–14-місячного віку, спонтанно інвазованих змішаною інвазією стронгілятами травного каналу за екстенсивності інвазії (ЕІ) 100 %, інтенсивності інвазії (ІІ) – 60 екз. яєць; трихурисами: ЕІ – 45 %, ІІ – 12 екз.; дикроцеліями: ЕІ – 60 %, ІІ – 8 екз.; парамфістомами: ЕІ – 20 %,

ІІ – 6 екз. яєць; еймеріями *Eimeria smithi*, *Eimeria zuerni*: ЕІ – 100 %, ІІ – 12 екз. ооцист у полі зору мікроскопа.

Тваринам 1-ї дослідної групи задавали вормкокид, який містить дві діючі речовини – альбендазол і толтразурил та допоміжні природні органічні елементи, завдяки яким препарат набуває адсорбуючих, імуностимулювальних властивостей, покращує функцію травлення й захищає слизову оболонку шлунка від подразнення. Тваринам 2-ї дослідної групи задавали еймеріоцидний препарат толтарокс 5 % (Словенія), 3-ї – вітчизняний антигельмінтик серійного виробництва альбендазол 10 %.

Препарати задавали інвазованому молодняку ВРХ дослідних груп упродовж 6 діб у дозі 5 мг ДР/кг м. т. уранці перед виведенням на пасовище, попередньо змішавши зі 100 г концентрованого корму. Тварини контрольної групи препаратів не отримували.

У другому досліді використали 20 кіз різного віку, 100 % спонтанно інвазованих еймеріями *Eimeria arloingi*, *Eimeria alijevi* за екстенсивності інвазії 65 екз. ооцист еймерій у полі зору мікроскопа, а також стронгілятами травного каналу за екстенсивності

інвазії 40 екз. яєць стронгілят у трьох краплях флотаційної рідини; монієзіями: ЕІ – 20%, ІІ – 8 екз. яєць; цистокаулами: ЕІ – 45%, ІІ – 16 екз. личинок; фасціолами: ЕІ – 15%, ІІ – 4 екз. яєць. Козам 1–3-ї дослідних груп задавали відповідно wormкокцид, толтарокс і альбендазол у дозі 10 мг ДР/кг м. т. у суміші з 50 г концентрованих кормів 3 дні поспіль.

Антигельмінтну й еймеріюцидну ефективність препаратів в обох дослідках оцінювали за методом «критичний тест», порівнюючи результати досліджень проб фекалій до та на 10-, 15-, 30- й 45-ту добу після їх застосування.

Приріст живої маси тіла тварин кожної групи визначали шляхом вимірювання тулуба [5]. Економічну ефективність у результаті застосування препаратів обраховували за загальноприйнятими методиками [8].

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Аналіз результатів копроскопічних досліджень телят 1-ї групи на 10-ту добу після згодовування wormкокциду показав 100 % звільнення їх від інвазії стронгілятами травного каналу й трихурисами. В однієї тварини було виявлено яйця дикроцелій, у двох – ооцисти еймерій. ЕЕ препарату за дикроцеліозу становила 66,6 %, ІЕ – 75 %. Виявлені яйця дикроцелій мали деструктивні зміни, що дає підставу говорити про овоцидну дію препарату. За еймеріозу ЕЕ становила 60 %, ІЕ – 96,9 %, ураженість парамфістомами залишалася незмінною. На 15-ту добу у фекаліях тварин яєць стронгілят травного каналу, трихурисів і дикроцелій не виявляли. ЕЕ щодо еймерій становила 80 %, ІІ – 91,6 %. Екстенсивність парамфістомами залишилась незмінною, інтенсивність знизилась на 50 %. На 30-ту й 45-ту добу досліджень у фекаліях телят 1-ї групи виявляли лише яйця парамфістом. Екстенсивність асоційованої інвазії телят контрольної групи залишалася на попередньому рівні, інтенсивність підвищилась у середньому на 2 %.

У другому досліді на 10-ту добу після останнього задання wormкокциду ефективність його проти кишкових нематод, цистокаул і фасціол становила 100 %. У трьох козенят віком 4–5 місяців виявили 6 ооцисти еймерій у трьох досліджуваних краплях флотаційної рідини, у двох тварин – 4 екз. яєць монієзій, які мали деструктивні зміни. ЕЕ wormкокциду за еймеріозної інвазії становила 40 %, ІЕ – 76,9 %, за монієзіозної – 50 і 80 % відповідно. На 15-ту і 30-ту добу у фекаліях лише одного козеняти виявляли поодинокі ооцисти еймерій. На 45-ту добу досліджень ендопаразитів не реєстрували. Рівень асоційованої інвазії у кіз контрольної групи залишався на попередньому рівні.

Економічна ефективність (у середньому, за результатами обох дослідів) від застосування wormкокциду становила 1,53 грн., толтароксу – 1,2 грн., альбендазолу – 1,34 грн. на 1 грн. затрат. Вищу економічну ефективність wormкокциду порівняно з толтароксом і альбендазолом ми пояснюємо передусім тим, що за його дії відбувається одночасне звільнення організму тварин від гельмінтів та еймерій. Щодо тварин 2-ї і 3-ї дослідних груп, то вони впродовж періоду спостере-

жень залишалися інвазованими окремо відповідно гельмінтами та еймеріями.

Як свідчать результати дослідів, складові елементи наповнювача препарату після надходження в організм сприяють активнішому відновленню функції уражених органів, що в цілому позитивно позначається на подальшому прирості живої маси тварин, який перевищував показники в 2-й і 3-й дослідних та 4-й контрольній групах відповідно на 75, 50 і 105 г.

Аналіз отриманих у дослідках № 1 і № 2 результатів засвідчив протипаразитарну ефективність толтароксу у 2-й групі та альбендазолу – у 3-й у дозі 5 і 10 мг ДР/кг м. т. проти еймерій і гельмінтів, що не мала значимої різниці порівняно з wormкокцидом (1-ша дослідна група). Це дає підставу оцінити комплексний препарат широкого спектра дії wormкокцид як нетоксичний, високоефективний засіб у випробуваних дозах за кишкових нематодозів і цестодозів, цистокаульозу, дикроцеліозу в асоціації з еймеріозами ВРХ і кіз.

ВИСНОВКИ

1. Препарат широкого спектра антигельмінтно-еймеріюцидної дії wormкокцид, заданий телятам у дозі 5 мг ДР/кг м. т. за 6-денного курсу лікування на 15-ту добу виявив 100 % ефективність за інвазії стронгілятами травного каналу, трихурисами і дикроцеліями. ЕЕ щодо еймерій становила 80 %, ІЕ – 91,6 %. На 45-ту добу всі дослідні тварини були вільні від збудників інвазій.
2. Препарат виявився неефективним проти парамфістом. ЕЕ становила 0 %, ІЕ – 83,3 %.
3. У кіз за 3-денного курсу лікування в дозі 10 мг ДР ефективність wormкокциду проти кишкових нематод, цистокаул і фасціол на 15-ту добу становила 100 %. Проти еймерій ЕЕ складала 80 %, ІЕ – 92,3 %. На 45-ту добу всі дослідні тварини були вільні від збудників інвазій.
4. Комплексний препарат wormкокцид можна рекомендувати для широкого використання ВРХ і козам при кишкових гельмінтозах, цистокаульозі, дикроцеліозі й фасціюльозі в асоціації з еймеріозами. Препарат зручно задавати тваринам із концентрованими кормами методом вільного згодовування. Економічна ефективність від застосування wormкокциду становить 1,53 грн. на 1 грн. витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Архипов И.А.** Стандартизация методов испытаний и оценка эффективности антигельминтиков / И.А. Архипов, М.Б. Мусаев, В.Е. Абрамов // Ветеринария. – 2004. – № 5. – С. 31–35.
2. **Березовський А.В.** Особливості стратегії і тактики дегельмінтизації свійської худоби [Текст] / А.В. Березовський // Ветеринарна медицина України. – 2007. – № 5. – С. 27–30.
3. **Євстаф'єва В.О.** Еймеріоз кіз в умовах особистих підсобних господарств міста Полтави [Електронний ресурс] / В.О. Євстаф'єва, Л.М. Корчан, М.І. Корчан, О.М. Мордовцева // Вісник Полтавської держ. аграрної академії. – 2014. – № 1. – Режим доступу: www.pdaa.edu.ua. – Назва з екрана.

4. **Косинцев В.Л.** Терапевтическая эффективность противококцидийного препарата толтарокс при эймериозе телят [Текст] / В.Л. Косинцев // Аграрный вестник Урала. – 2012. – № 10-2 (105). – С. 20–21.
5. **Лебедько Е.Я.** Определение живой массы сельскохозяйственных животных по промерам: Практическое руководство [Текст] / Е.Я. Лебедько. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2006. – 48 с.
6. **Луценко Л.І.** Діагностика та проведення лікувально-профілактичних заходів при гельмінтозах жуйних тварин / Л.І. Луценко, В.А. Веселий, М.В. Темний, Н.В. Сумакова // Методичні рекомендації, затверджені Наук.-метод. радою Держкомітету ветмедицини України 24 грудня 2009 р.
7. **Пономар С.І.** Рекомендації досліджень тварин [Текст] / С.І. Пономар, Н.М. Сорока, О.П. Литвиненко [та ін.]. – Біла Церква, 2008. – 78 с.
8. **Сазанов А.М.** Методика определения экономического ущерба при гельминтозах [Текст] / А.М. Сазанов, Р.Т. Сафиуллин, С.И. Мамержанов. – М., 1987. – 4 с.
9. **Сафиуллин Р.Т.** Распространение и экономический ущерб от основных гельминтозов жвачных животных [Текст] / Р.Т. Сафиуллин // Ветеринария. – 1997. – № 4. – С. 28–32.
10. **Соколова В.М.** Смешанные инвазии овец в Рязанской области (распространение, особенности эпизоотологии, лечение): автореф. дис. ... канд. вет. наук: 03.02.11 [Текст] / В.М. Соколова / Рязанский государственный агротехнологический университет имени П.А. Костычева. – Иваново, 2015. – 20 с.
11. **Темный Н.В.** Видовой состав и распространение эндопаразитов крупного рогатого скота в лесостепной зоне Украины [Электронный ресурс] / Н.В. Темный, Н.Г. Полещук // Ветеринарный врач. – 2014. – № 1. – Режим доступа: www.vetvrach-vinivi.ru. – Название с экрана.

Одержано 22.09.2014

Эффективность препарата vormkokcid при ассоциированных инвазиях жвачных. Н.В. Темный, Н.В. Сумакова, В.В. Величко, В.А. Сафронов

Установлено, что применение vormkokcida в дозе 5 мг ДВ/кг м. т. при 6-дневном курсе лечения молодняка КРС на 15-е сутки показало 100% освобождение животных от стронгилятов пищеварительного канала, трихуридов и дикроцелий. ЭЭ относительно эймерий составляла 80%, ИЭ – 91,6%. У коз при 3-дневном курсе лечения в дозе 10 мг ДВ эффективность vormkokcida против кишечных нематод, цистоскаул и фасциол на 15-е сутки составила 100%. ЭЭ против эймерий составляла 80%, ИЭ – 92,3%. На 45-е сутки все опытные животные были свободны от возбудителей инвазий. Экономическая эффективность от применения vormkokcida была равна 1,53 грн. на 1 грн. затрат.

The efficacy of vormkoktsid against associated infestations of ruminants. N.V. Temniy, N.V. Sumakova, V. V. Velichko, V.O. Safronov

It has been established that the use of vormkoktsid in a dose of 5 mg for six-day course of treatment of calves on the 15th day in the feces of animals eggs digestive strongyles, trichuris, dikrotseles not find. EE for eimerias was 80%, EI – 91,6%. Efficiency vormkoktsid against intestinal nematodes, cistokaulosis Fascioliasis and goats in a three-day course of treatment at a dose of 10 mg was 100%. On the 15th -30th day in the feces found eimeriosis only. EE was 80%, IE- 92,3%. On the 45th day of the study in eggs of parasites was not found. Economic efficiency Vormkoktsid was 1,53 UAH for 1 USD value. ☉

ПрАТ "Реагент"

- це вітчизняні ветеринарні препарати на основі:

Гентаміцину

Енрофлоксацину

Тилозину

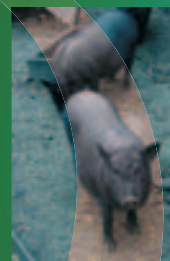
Левамізолу

Альбендазолу

Івермектину

Окситоцину

Вітамінів А, D₃, Е, F...

...а також понад 250 найменувань ветеринарних препаратів відомих виробників!

ПрАТ "Реагент"

- це набори хімреактивів для ветсанекспертизи продуктів харчування:

- молока та молочних продуктів;

- м'яса;

- продуктів рослинного походження;

- фарби для мікроскопії мазків;

- набір для визначення трихінельозу в м'ясі;

- фарба для клеймування м'яса.

49019, Дніпропетровськ,
вул. Ударників, 27
Тел./факс (056) 370-38-67
Тел. (056) 372-35-57
Ліцензія АВ 541557 від 21.10.2010

ПрАТ "Реагент"

- це європейська якість та українські ціни!

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ НА 2015 РІКІ